

VANSKELIG: Jens Stoltenberg frykter følgene dersom klimamøtet i Cancun ikke gir resultater. FOTO: SCANPIX

Frykter for tilliten til FN

CANCÚN: Mange land kan miste troen på klimaforhandlingene i FN-regi hvis møtet i Mexico ender med kollaps, frykter statsminister Jens Stoltenberg (Ap).

Stoltenberg tror fortsatt mange biter kan falle på plass helt mot slutten av konferansen, som avsluttes i morgen. Men det er også en risiko for at forhandlerne ikke klarer å komme videre.

– Da vil verdenssamfunnet miste tillit til denne typen forhandlinger, mener Stoltenberg, som kom til den mexicanske badestaden tirsdag kveld lokal tid.

ENDA MINDRE MULIGHETER

Tida begynner å bli knapp fram til Kyoto-avtalen utløper i 2012. Ender møtet i Cancun med sammenbrudd, blir det enda vanskeligere å få på plass en ny avtale før den tid.

– Jeg tror i så fall at det vil bli gjort et nytt forsøk på klimakonferansen i Sør-Afrika neste år. Men da vil mulighetene være enda mindre, sier Stoltenberg.

Et alternativ til FN-forhandlingene er at mindre grupper av land forsøker å bli enige seg imellom. Da unngår de noen av vanskelighetene som oppstår når nærmere 200 stater må komme fram til et enstemmig resultat.

Stoltenberg tror likevel ikke at denne strategien på sikt kan erstatte en helhetlig klimaavtale.

– Til sjuende og sist må de viktigste landene komme sammen og løse disse spørsmålene. Det er vanskelig uansett, sier han.

KINESISK KALDDUSJ

De siste dagene har det vært antydning til optimisme i Cancun etter utspill fra Kina og India. India har foreslått at også de store u-landenes utslipp av klimagasser skal måles og rapporteres. Forslaget ble tilsynelatende godt mottatt av Kina, som antydning at det kunne bli aktuelt å gjøre landets frivillige utslippsmål bindende under en FN-avtale. Tirsdag ble dette gryende håpet effektivt slukket av en kinesisk statssekretær som forklarte at det hele var en misforståelse og at Kina slett ikke firer på kravene. (NTB)

PROTESTERER: Professor Helge Drange tror verden kommer til å våkne når vi ser at klimaet faktisk forandrer seg. Aktivister prøver å vekke klimaforhandlerne i Cancun i Mexico. FOTO: RONALDO SCHEMIDT, SCANPIX/AFP

Tror været vekker oss

KLIMA: Den velrenommerte klimaforskeren Helge Drange sier han blir kvalm av toppolitikere. Han tror verden våkner når de dramatiske værendringene slår inn for fullt.

■ TRINE ANDREASSEN

Ved seks grader global temperaturøkning kommer alle til å tape, understreker professor Helge Drange ved Bjerknessenteret for klimaforskning.

– Det er en verden vi ikke kjenner, et scenario jeg ikke ønsker å tenke på, sier Drange.

Han var bidragsyter til den fjerde rapporten fra FNs klimapanel og satt i de norske regjeringsoppnevnte utvalgene Klimatilpasningsutvalget og Klima21.

FÅR OPP ØYNE

Dagsavisen skrev i går at verden styrer mot seks grader temperaturøkning. Også Drange mener vi har kurs i denne retningen:

– Vi blir flere mennesker på jorda. Hvis de fattige i Kina kommer opp på vårt forbruk og vi ikke får inn fornybare energikilder, kan vi få seks grader temperaturstigning, sier Drange.

Det forutsetter også at verden fortsetter å pøse ut CO₂, understreker han.

– Men vi har nok kull å ta av, i tillegg til tjæresand og skiferolje, som de begynner å utvinne nå.

Drange tror imidlertid verden kommer til å få opp øynene før vi når seks grader.

– På vei dit kommer været til å være så utrolig i endring at vi kommer til å få innført mer fornybar energi, sier Drange.

Han mener det mest realistiske er at vi ender på en global temperaturøkning på over tre grader.

– Seks grader økning kan ikke utelukkes, og det er en

ekstremt farlig situasjon. Men i forkant av den ekstremt farlige situasjonen vil verden våkne, så jeg tror nok ikke vi havner der, sier Drange.

Men jo lenger vi venter, jo kraftigere botemidler må til. 20 prosent av CO₂-en vi slipper ut i dag, blir værende i atmosfæren i 1.000 år eller mer, forteller professoren.

FALSKE OFRE

Drange anklager de rike landene for å framstille seg som ofre for CO₂-veksten i Kina, der 800 millioner mennesker er i ferd med å bedre sin levestandard.

– De rike landene har stått for 80 prosent av de samlede klimagassutslippene. Det er vi som har vært i førersetet, men nå har en passivitet inntatt oss. Retorikken er at uansett hva vi gjør, vil det ikke hjelpe. Men dette er en

totalt falsk realitetsbeskrivelse. Det er helt opplagt at vi har et historisk ansvar. Hvis ikke vi klarer å få ned våre klimagassutslipp, hvorfor skal kineserne parkere seg på siden? Vi har holdt på med dette i to hundreår, og nå framstiller vi oss som et offer. Det er en utrolig kvalmende retorikk.

Toppolitikere snakker om å begrense den globale oppvarmingen til to grader.

– To grader er blitt en magisk verdi. Men det er ikke noe magisk ved to grader. Klimamessig er det mange grunner til å begrense oppvarmingen til to grader, men vi bør være veldig forsiktige med å passere tre grader.

Men utslippskuttene landene har meldt inn, tilsvarer en temperaturøkning på 3,5 grader.

– Alle nasjoner snakker om togradersmålet, men de faktiske tiltakene er ikke i tråd med retorikken. Dette er veldig uheldig, og jeg tror det fører til at folk ikke har tiltro til at klimaendringene er alvorlige og ikke tiltro til politikere og systemene våre, sier Drange.

For å begrense oppvarmingen til to grader, må de globale utslippene ned med 4 prosent per år fra i dag, ifølge Drange.

– I 2050 må vi nærmest ha nullutslipp. Det er total utopi når vi ser hva som skjer: De globale utslippene øker med 3 prosent per år.

trine.andreasen@dagsavisen.no

Dagsavisen i går.

DETTE STÅR VI OVERFOR

Selv med tre grader temperaturøkning kommer naturen og klimaet til å endre seg dramatisk, ifølge Helge Drange:

- Grønlandsisen og isen i Antarktis smelter svært raskt.
- Det blir minst én meter havstigning per 100 år.
- Nærmest alle kystnære byer vi kjenner, er borte 200 år fram i tid.
- Fordampningen av vann fra jorden øker, og permanent tørke blir utbredt.
- Havene blir stadig surere.
- Selvfosterkende prosesser det ikke er tatt høyde for i klimamodellene, kan dessuten bryte ut. For eksempel slippes store mengder CO₂ løs hvis permafrosten i tundraen tiner.

